

SOETERIJN

LINNAEUSSTRAAT 2
AMSTERDAM 1092 CK
TEL. (020) 92 31 89

DINSDAG 23 SEPTEMBER 1981 - 20.00 UUR

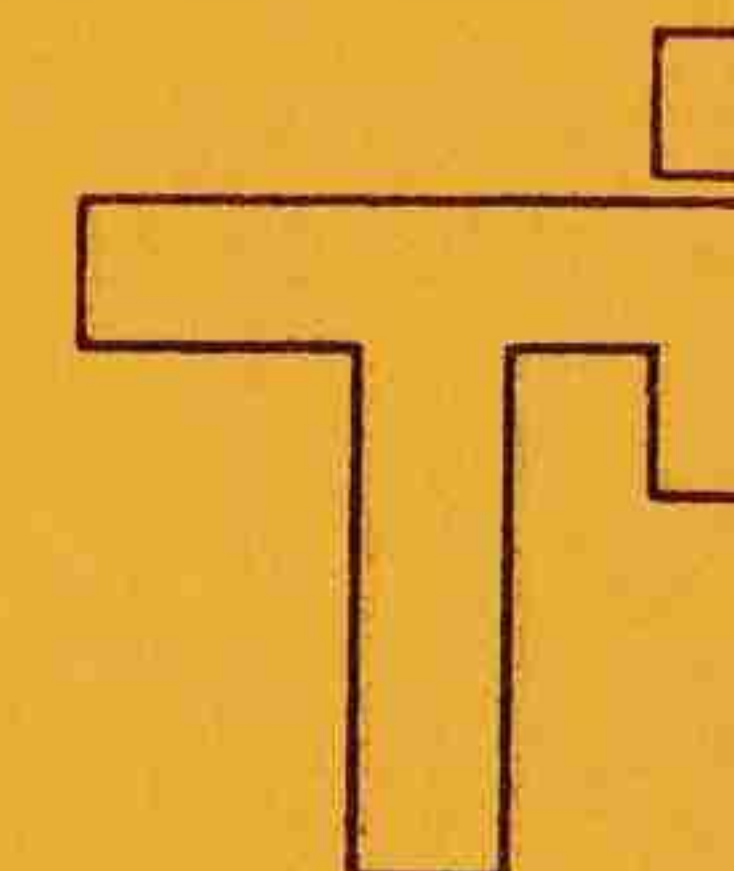
BHARATA NATYAM - klassieke dans uit Zuid-India door
SRIMATI NANDINI RAMANI.

Bharata Nātyam is een klassieke dansvorm, die is voortgekomen uit oudere tradities, die uitgevoerd werden in de tempels van Zuid-India.

De geschiedenis van deze dansvorm gaat terug tot het Nātya Sāstra, een theaterboek uit het begin van onze jaartelling, dat de basis vormde voor verschillende klassieke dans, toneel en muziektradities.

Rond 1800 maakten muziek en dans een grote bloeiperiode door onder de bescherming van een reeks vorsten van het hof te Tanjore. Een viertal broers - het zgn. Tanjore kwartet - onderscheidde zich door de bestaande dans-tradities kritisch te bezien en te selecteren volgens de toen geldende esthetische normen.

Naast een systematische en weloverwogen danstraining danken wij aan hen de harmonieuze opbouw van het huidige, klassieke en verfijnde 'dans-concert'. Hierin komen de basiselementen van de dans: ritme (tāla), melodie (rāga) en emotionele inleving (bhāva) geleidelijk samen tot een artistieke eenheid. In het dansconcert zijn eigenlijk drie dansvormen te onderscheiden: de puur technische, op ritme gebaseerde dans (nrita), de mengvorm van techniek en expressie (nāṭya), en puur expressie (abhinaya) van lyrische composities zoals een padam. De geniale opbouw van het 'concert' wordt tot op heden door klassieke dansers gevolgd en ziet er schematisch

als volgt uit:

1. <u>alāriṣṣu</u>	-	<u>tāla</u>	(<u>nrita</u>)
2. <u>jāṭisvaram</u>	-	<u>tāla</u> + <u>rāga</u>	(<u>nrita</u>)
3. <u>śabdam</u>	-	<u>rāga</u> + <u>tāla</u> + <u>bhāva</u>	(<u>nāṭya</u>)
4. <u>varnam</u>	-	<u>bhāva</u> + <u>rāga</u> + <u>tāla</u> (uitgewerkt)	(<u>nāṭya</u>)
5. <u>padam</u>	-	<u>bhāva</u> + <u>rāga</u> (+ <u>tāla</u>)	(<u>abhinaya</u>)
6. <u>jāvali</u>	-	<u>bhāva</u> + <u>rāga</u> (+ <u>tāla</u>)	(<u>abhinaya</u>)
7. <u>tillāna</u>	-	<u>tāla</u> + <u>rāga</u>	(<u>nrita</u>)
8. <u>śloka</u>	-	<u>bhāva</u> (+ <u>rāga</u>)	(<u>abhinaya</u>)

Hoogtepunt van een Bharata Nātyam concert vormt de varnam, die 45 min. of langer kan duren. Hierin worden de drie elementen, die daarvoor in eenvoudige vorm werden gepresenteerd, met grote inventiviteit uitgewerkt. Daarop volgt rust en pure expressie van emoties in de compositieve vormen padam en jāvali.

Tillāna luidt op briljante wijze het einde van de voorstelling in, waarop een śloka (vers) met religieus-filosofische strekking het hele gebeuren in een gekristalliseerde rust hoopt af te ronden.

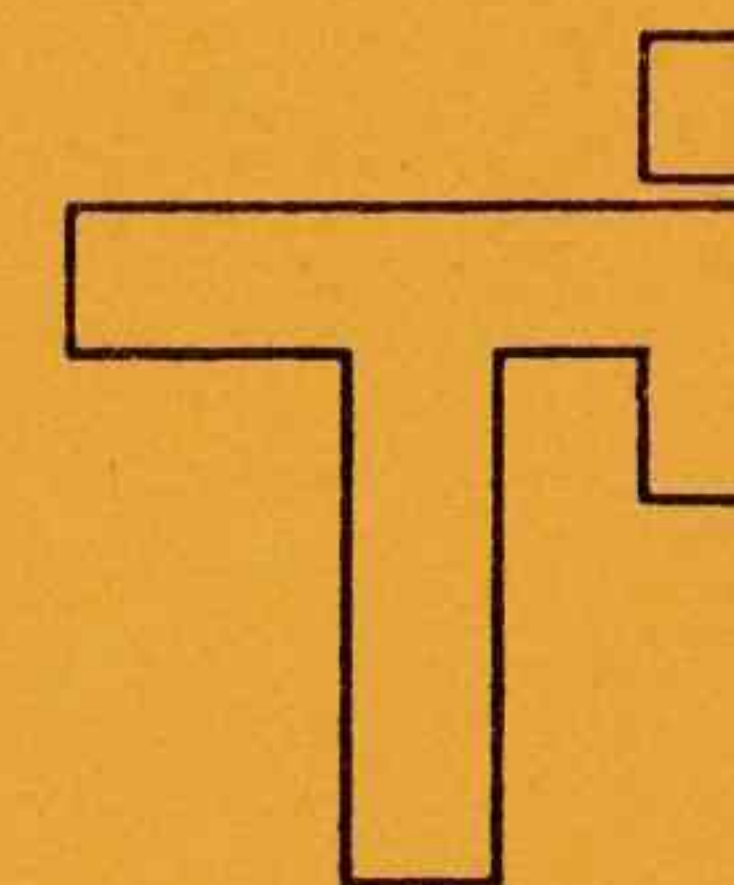
De inhoud van alle composities zal mondeling toegelicht worden.

NANDINI RAMANI begon als achtjarige aan haar Bharata Nātyam training bij Smt. Balasarasvati en haar choreograaf K. Ganesan. Hiernaast studeerde zij karnatische zang bij B. Krishnamurti en Sanskrit bij haar vader Dr. V. Raghavan. Zij is erfgename van de best mogelijke tradities:

- De brahmaanse eruditie van haar vader, een kenner van mu-

SOETERIJN

LINNAEUSSTRAAT 2
AMSTERDAM 1092 CK
TEL.(020)92 31 89

ziek en danscultuur van India en één van de 'verlichte' geleerden, die Bharata Nāṭyam van de ondergang redden in het begin van deze eeuw.

- Smt. Balasarasvati is de laatste traditionele devadāsi danseres, wiens familietraditie in muziek en dans terug gaat tot het Tanjore hof van de 18e eeuw.

- De choreograaf K. Ganesan, stamt rechtstreeks af van het Tanjore kwartet als nazaat van Chinnayya, de oudste van de vier broers.

- De zangpedagoog B. Krishnamurti heeft nog les gehad van Balasarasvati's moeder Smt. Jayamma.

Deze artistieke achtergrond is kenmerkend voor Nandini's persoon én haar uitvoering van Bharata Nāṭyam. Zij bezit een solide techniek (nṛita), waarin helderheid, strakheid en ritmische precisie het meest opvallend zijn.

In de expressieve gedeelten (nāṭya en abhinaya) is zij onmiskenbaar "Bāla's" leerlinge: een ingetogen, rustige en vooral veelzijdige uitbeelding van het gegeven, overtuigend door een bijna aristocratische gratie.

Nandini's stijl is langzamer, emotioneler en minder uitbundig dan wat men meestal ziet. Zij vertolkt echter de oude traditie, die steeds meer plaats moet maken voor een nieuw soort Bharata Nāṭyam, gedanst door een nieuwe generatie, in een nieuw soort context. Zij behoort tot de weinige leerlingen van Smt. Balasarasvati, een danseres, die in haar onbuigzame houding ten opzichte van het nieuwe dans-milieu slechts weinig studenten tot een artistiek zelfstandig niveau heeft willen opleiden.

23 september 1987 - Smt. Mandini Ramani
Bharata Natyam

	<u>Rāga</u>	<u>Tāla</u>	<u>Maam + Composer</u>
1. Alaiṛippū	(Tiruppuhal: Pagarum Muttamē)	Miśram	
2. Jatisvaram	Cakravākam	Rūpakam	
3. Sabdam	Rāgamālika	Cāpu	Kalpakhāmbā (Dr. V. Raghavan) Sanskrit
4. Varṇam	Toḍi	Ādi	Dāni Sāmājendra (Svati Tirunāl) Sanskrit
5. Padam.i	Atānā	Cāpu	Valaputeḷa (Svati Tirunāl) Telugu
6. Padam.ii	Surati	Ādi	Bālaparuram (Kadigai Māmesivāya Pulavar) - Tamil idem
7. Padam.iii	Nilambari	Cāpu	
no. ii en iii uit: Valli Bharatam			
8. Jāvali	Behāg	Rūpakam	Sāramaina (Svati Tirunāl) Telugu
9. Tillāna	kāpi	Ādi	Ponnayya Pillai Cinnaiya
alleen pallavi + anupallavi geen charanam			